ANUL III — No. 739. | O SINGURĂ EDIȚIE | LUNI, 11 FEBRUARIE 1891

NUMĔRUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CAREI LUNI
și se plătesc tot-d'a-una 'nainte

In Bucureștĭ la casa Administrațieĭ.
Din *Județe* și *Străinătate* prin mandate postale.
Un an în țară 30 leĭ; în străinătate 50
Șése lunĭ » 15 » » » 25
Treĭ lunĭ » 8 » » » 13

Un numĕr în Streinĕtate 15 banĭ

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te ferești, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANI

ANUNCIURILE
Din BUCURESCI și JUDEȚE se primesc NUMAI la ADMINISTRAȚIE.
Din STREINĔTATE, direct la administrație și la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . . . 0.30 b. linia
» » » III . . . . . . 2.— leĭ »
» » » II . . . . . . 3.— leĭ »
Insertiunile și Reclamele 3 leĭ rândul.
LA PARIS, ziarul se găsește de vênzare cu numĕrul la kioșcul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

11 FEBRUARIE 1866

O PAGINA DE ISTORIE

I

Mâne vor fi două-zecĭ și cincĭ de anĭ de când Alexandru Ion Cuza, Marele Domn român, a fost rĕsturnat printr'un complot nocturn fără seamĕn în istorie.

Adevĕrul în privința acestuĭ fapt nu'l cunosc mulțĭ, de aceia îmĭ propun a'l da astăzĭ la lumină în toate amănuntele sale.

Un pătrar de veac ne desparte de acest eveniment care va rĕmâne pagina cea maĭ tristă a vieţeĭ mele. Un numĕr atât de mare de anĭ exclude orĭ-ce pasiune. Scopul acestor rândurĭ este dar numaĭ de a nimici clevetirile rĕspândite cu rea credință și de a restabili adevĕrul în toată goliciunea luĭ.

Multe scopurĭ antipatriotice s'aŭ atribuit de clevetitorĭ luĭ Cuza-Vodă atât în politica sa internă cât și în cea externă.

Inimiciĭ sĕĭ îl acuzaŭ maĭ ales că tindea la cezarism, și, la urmă, eĭ rĕspândiseră calomnia odioasă, că voia să aducă pe Tronul Țăreĭ pe un membru al familieĭ imperiale ruse.

Lovitura de Stat de la 2 Maiŭ 1864, fără de care nu ar fi putut deschide calea cea mare a reformelor socialo-democratice, a fost punctul de plecare al acestor insinuațiunĭ rĕŭ-voitoare.

Compunerea ultimuluĭ minister, în capul căruia era să fie Alex. Const. Moruzi (Zvorișteanul), cunoscut pentru sentimentele sale rusofile, a fost suficient neîmpăcaților dușmanĭ aĭ uneĭ Domniĭ democratice pentru ca eĭ să strige: *Cuza vinde Țara Rusieĭ.*

La umbra acesteĭ calomniĭ s'a format conspirațiunea care avea de scop rĕsturnarea primuluĭ Domn român-democrat.

Toată lumea cunoștea pe șefiĭ conspirațiuneĭ. — Nu era nevoe de a fi prefect de poliție pentru a ști că Lascar Catargi și Ion Brătianu, Beyzadea Dimitrie Ghika și C. A. Rosetti, Prințul Ion Ghika și Petre Mavrogheni, Nicolae Golescu și Dimitrie A. Sturza hotărâseră detronarea luĭ Cuza-Vodă prin orĭ-ce mijloc.

Ce cale voia să apuce această conspirațiune în capul căreia se aflaŭ bărbațĭ ca C. A. Rosetti și ca Ion Ghika?

Iată întrebarea ce mĭ-am pus de multe orĭ, și pe care am pus'o chiar și în desele convorbirĭ ce aveam cu Domnitorul.

Revoluțiunea ? — Incercarea de la 3 August 1865, zi în care sângele a curs pe stradele Bucurescilor, dovedise cu prisosință conspiratorilor că armata era devotată Șefuluĭ sĕŭ suprem și că Domnitorul, cu toate că era absent din țară, putea conta pe ea.

Asasinatul ? — Iată ideia la care mĕ opream și care făcea pe Cuza-Vodă să surîză. El îmĭ rĕspundea: *Românul nu e asasin.* Intr'o zi, ostenit d'această nepăsare, i-am rĕspuns: *Măria Ta! Nu uita pe Barbu Catargiu! Românul care l'a ucis nu era un asasin, ci un fanatic. Fanaticĭ sunt la toate popoarele.*

Iată cum stăteaŭ lucrurile în toamna anuluĭ 1865, înaintea deschidereĭ Corpurilor Legiuitoare în fața cărora Marele Domn democrat a declarat încă o dată că *El nu se consideră de cât ca un depositar al Coroaneĭ Românieĭ și că este gata a o remite unuĭ Prinț strĕin ales de națiune, conform dorințeĭ exprimate de Divanurile ad-hoc.*

Câte-va sĕptĕmânĭ înaintea convocăreĭ Corpurilor Legiuitoare, Cuza Vodă adresase Impĕratuluĭ Napoleon III o scrisoare în care îl ruga să desemneze un prinț strĕin căruĭ să încredințeze Tronul Românieĭ. Prințul Alex. Cantacuzino (consilier la Curtea de casație și amic intim al Domnitoruluĭ) a fost însărcinat să remită acea scrisoare Impĕratuluĭ Franceĭ.

Napoleon III a rĕspuns, dar acest rĕspuns, dovada cea maĭ strălucită a patriotismuluĭ luĭ Cuza Vodă, în loc de a figura în arhivele Statuluĭ, se găsește și astă-zĭ în biroul unuia din conspiratorĭ.

In acel rĕspuns, Suveranul Franceĭ *ruga pe Cuza Vodă să stea la postul de onoare ce poporul român 'ĭ-a încredințat. El zicea că momentul nu era oportun pentru realizarea dorințeĭ exprimate în scrisoarea Domnitoruluĭ. Evenimente grave se pregăteaŭ în centrul Europeĭ. Cuza Vodă trebuea să dea Românilor exemplul răbdăreĭ.*

Dacă conținutul rĕspunsuluĭ Impĕratuluĭ Napoleon III nu este întocmaĭ dupĕ cum îl descriŭ, acela care îl deține nu are de cât să-l publice spre a mĕ desminți.

In fața evenimentelor grave ce se pregăteaŭ în Europa, Suveranul Franceĭ lăsa viitorul Românieĭ la voia întîmplăreĭ; maĭ mult încă, el pretindea ca Cuza Vodă să urmeze sfaturile ce le va primi la un moment dat din Paris.

Cuza Vodă știa că o ciocnire grozavă între Prusia și Austria era iminentă. El voia cu orĭ ce preț ca România să profite din acest rezbel, dar cabinetul din Paris era contra acestor aspirațiunĭ cuceritoare. Atuncĭ Domnitorul căuta a se apropia de Rusia pentru a obține cel puțin încurajărĭ din partea Țaruluĭ. Prezența luĭ Alex. Const. Moruzi în capul ministeruluĭ trebuia să fie o garanție dată Rusieĭ că vom urma sfaturile sale.

In acest rezbel din 1866, Italia învinsă a câștigat Veneția. Cine știe dacă fără 11 Februarie nu am fi astă-zĭ unițĭ cu Banatul și cu Transilvania, dacă astă-zĭ ar maĭ fi Carpațiĭ pentru neamul românesc?

In asemenea împrejurărĭ s'a pregătit rĕsturnarea sĕvĕrșită în noaptea de 10 spre 11 Februarie.

Conspiratoriĭ, vĕzĕnd că pe calea revoluțiuneĭ nu vor putea izbuti, hotărâseră de a întrebuința alte mijloace.

In luna luĭ Decembrie 1865 coruperea unor ofițerĭ superiorĭ era hotărâtă.

Eŭ, preocupat fiind cu ideia unuĭ asasinat, conjuram în zadar pe Cuza Vodă a nu ieși seara pe jos din palat.

Scrisorĭ anonime, avertismente verbale curgeaŭ droae, atât la palatul domnesc cât și la prefectura poliţieĭ.

In ziua de 10 Februarie, pe la șapte ore seara, un individ s'a prezentat la palat, cerĕnd a vorbi cu Vodă, care tocmaĭ în acel moment se cobora la masă. Domnitorul îl întrebâ ce are a'ĭ spune: *Măria Ta!* rĕspunse el, *o revoluție e gata a izbucni la noapte.....* Și fără a'l lăsa să termine, Cuza Vodă, deprins cu asemenea denunțărĭ, puse mâna în buzunar și scoțĕnd o liră, o oferi băiatuluĭ mulțumindu-ĭ. Lira fu refuzată, și denunțătorul adăogâ: *Nu am venit să cer pomană. Voesc a'țĭ spune că la miezul nopțeĭ patru miĭ de oamenĭ sunt gata a suna clopotele de la toate bisericile, a se arunca asupra cazarmeĭ Malmaison, a lua pușțe, și a veni la Palat pentru a sili pe Măria Ta să abdicĭ.*

Domnitorul impresionat, nu atât de denunțare, cât de refuzul băiatuluĭ de a primi banĭ, îl invitâ a sta în odaia aghiotantuluĭ și dădu ordin ca să cheme pe prefectul poliţieĭ și pe comandantul garnizoaneĭ.

La opt ore Colonelul Alex. Zefkari, comandant al garnizoaneĭ, și eŭ, eram introdușĭ în cabinetul luĭ Vodă. Eŭ vorbisem cu băiatul denunțător care îmĭ repetase ceia ce spusese cu un ceas înainte.

Cum se mișcă în Bucureștĭ, mĕ întreabă Domnitorul, *patru miĭ de oamenĭ gata a se întruni la noapte pentru a se arunca asupra casarmeĭ Malmaison, fără ca poliția să simță ceva?* Și întorcĕndu-se către Colonelul Zefkari, adaogă: *Cum e păzită casarma din care este a se lua așa ușor pușțe ?*

Eŭ mărturisiĭ luĭ Vodă-Cuza că nu știŭ nimic, dar că acest început de revoluțiune mi se părea straniŭ.

Aveam pozitive informațiunĭ că conspiratoriĭ părăsiseră cu totul planul uneĭ revoluțiunĭ.

Plecaĭ cu comandantul garnizoaneĭ vestind pe Domnitor că voiŭ veni înainte de miezul nopțeĭ să'ĭ raportez.

Las pe Colonelul Zefkari, astă-zĭ General, să spue, dacă o va crede necesar, ce a făcut în acea nefastă noapte și dacă a inspectat toate cazărmile din Capitală. D-sa avea poliția garnizoaneĭ, eŭ aveam pe aceea a ulițeĭ. Mĕ voiŭ mărgini a povesti lectorilor meĭ ce am făcut eŭ până în momentul arestăreĭ mele.

După eșirea mea din Palat, m'am dus drept la prefectură unde am dat ordin ca la zece ore tot personalul superior pus sub ordinele mele să se afle la poliție. Până atuncĭ am colindat mahalalele cele maĭ populate, unde am găsit liniștea cea maĭ mare.

La zece oare m'am întors la poliție, unde mĕ așteptaŭ toțĭ comisariĭ și șefiĭ de sergențĭ. Le-am comunicat tot ce aflasem de la tînĕrul denunțător, și le-am recomandat a se maĭ întâlni cu mine în acea noapte pe la orele 11, căcĭ aveam a vedea pe Vodă înainte de a mĕ întoarce acasă. Intâlnirile eraŭ hotărâte la Hugues, pe piața Teatruluĭ, pe piața Palatuluĭ saŭ pe piața Episcopieĭ.

Toate raporturile ce 'mĭ soseaŭ mĕ asiguraŭ că Capitala era liniștită. A doua zi am aflat că în cazarme nu domnea acea liniște.

La 11 și $^{1}/_{2}$ am avut ultima întrevedere cu mult regretatul meŭ Suveran. In acea convorbire i-am reînoit vecinica mea frică de asasinat, asigurându'l că o revoluțiune în Bucureștĭ saŭ în țară este imposibilă. — Pare că îl aud zicĕndu'mĭ: *Nenorocită zi pentru revoluționarĭ, dacă vor ataca Palatul în această noapte. Eĭ nu știŭ, se vede, că sunt astă-zĭ păzit de dragiĭ meĭ vânătorĭ.* — Batalionul de vânătorĭ era una din creațiunile luĭ Vodă-Cuza în armată.

Căpitanul Mălinescu m'a vĕzut suind scările Palatuluĭ și m'a însoțit până la trăsură când am plecat pentru a reintra acasă.

A doua zi am aflat motivul acestuĭ act de politeță exagerată din partea căpitanuluĭ Mălinescu.

Vĕzĕndu-mĕ intrând la ora 11 și $^{1}/_{2}$ noaptea la Măria Sa, conspiratoriĭ se îngroziră, crezĕnd că am venit să scot pe Vodă din Palat.

Când am eșit, îmĭ ridicasem gulerul mantaleĭ, fiind-că ploa și era frig, și căpitanul Mălinescu venise să se încredințeze dacă nu cum-va Domnitorul îmbrăcase mantaua și șapca mea cea albă.

Pe drum mĕ întâlniĭ cu unul din șefiĭ de sergențĭ care îmĭ raporta că liniștea domnește pretutindenĭ, dar că, spre maĭ bună precauțiune, a tăiat toate funiile atârnate la clopotele bisericilor. In adevăr, a doua zi nicĭ la o biserică nu s'a putut trage clopotele pentru chemarea creștinilor la leturghie.

Ajuns acasă, la miezul nopțeĭ, dăduĭ ordin birjaruluĭ meŭ să se afle la mine la șase oare dimineața, stătuĭ maĭ bine de un ceas pe gândurĭ și, îmbrăcat, mĕ aruncaĭ pe pat pentru a fi gata la orĭ-ce întâmplare.

La două după miezul nopțeĭ, mĕ pomeniĭ cu căpitanul Ipătescu, din regimentul al 7-lea de linie, comandat de Colonelul Dimitrie Crețulescu, că intră în odaia mea cu 20 de soldațĭ. El mĕ deșteptă și 'mĭ zise: *D-le Prefect! Din ordinul Domnitoruluĭ sunteți arestat.*

Nu m'am putut opri de a'l întreba: — *Ce vorbeștĭ ?* D-le căpitan! *Eŭ am vĕzut pe Domnitor acum câte-va ore.*

Vĕ repet: din ordinul luĭ Cuza Vodă, îmĭ rĕspunse căpitanul.

Mĕ sculaiŭ îndată pentru a'l urma.

Am fost dus la corpul de gardă de la Palat și pus sub paza uneĭ sentinele.

Trecĕnd sub escortă pe piața Teatruluĭ, am vĕzut pe colonelul Nicolae Haralambie strigând, dar în mijlocul zgomotuluĭ nu am putut auzi cuvintele rostite de el.

A doua zi am aflat că întreba pe C. A. Rosetti: *Unde e poporul care promiseseșĭ că va veni să ia parte la rĕsturnarea luĭ Cuza Vodă?*

Aci sfârșește rolul meŭ.

Am fost silit să vorbesc de mine, căcĭ faptele sunt cel maĭ bun rĕspuns la toate clevetirile carĭ mi s'aŭ aruncat de 25 de anĭ.

Dumineca viitoare voiŭ istorisi în toate amĕnuntele, ce s'a petrecut în zilele de 11, 12 și 13 Februarie.

Tot ce voiŭ scrie va fi întemeiat pe dovezĭ netăgăduite și pe mărturisirĭ făcute de martorĭ ocularĭ dintre carĭ ceĭ maĭ mulțĭ trăesc încă și pot controla exactitatea narațiuneĭ mele.

Alex. V. Beldimanŭ

ROMANII IN EGIPT

Primim din Alexandria (Egipt) următoarea interesantă scrisoare în care un amic al nostru ne descrie sosirea în acest port a încrucișătoruluĭ nostru *Elisabeta* și primirea ce ĭ s'a făcut.

Alexandria în Egipt 8 Februarie 1891.

. . . .

Evenimentul zileĭ la noĭ este: sosirea în portul nostru a vasuluĭ de rĕsboiŭ român *Elisabeta*. Când Marția trecută tunurile acestuĭ încrucișător bubuiaŭ salutând steagul otoman și primind rĕspunsul de la tunurile egipțiene, mie mi se părea că asist la o feerie iar nu la o realitate. Un vas de rĕsboiŭ român în apele Alexandrieĭ! Dacă cine-va mĭ-ar fi spus una c'aceasta acum zece anĭ, l'aș fi trat de visător. Și totușĭ era o frumoasă realitate. Toțĭ admiră aicĭ buna ținută, curățenia și disciplina marțială a marinarilor românĭ și 'ĭ aĭ crede deja învechițĭ în această meserie pe când cu vre-o 10 anĭ în urmă nu eraŭ încă de cât niște culbecĭ de Dunăre!

Am fost foarte bine primit de comandantul, Colonelul Urseanu, și de maiorul Mănescu, precum și de ceĭ-lalțĭ ofițerĭ din care mulțĭ cunosc foarte bine pe vĕrul nostru din Galațĭ, precum locotenentul Catargiu etc.

Am rĕmas maĭ bine de două ore la bord și am revĕzut pe braviĭ noștri marinarĭ la balul cerculuĭ Khedival, unde în mijlocul a 300 de dame presente la bal, aŭ arătat că sunt tot atât de capabilĭ pe uscat cât și pe apă și aŭ dansat până dimineața. Sâmbăta viitoare îĭ învit la un alt bal la directorul Bănceĭ de Egipet, care va fi unul din cele maĭ frumoase ale sesonuluĭ. In fine sper că marinariĭ noștri vor fi mulțumițĭ de a fi venit în Egipet și nu vor readuce de cât suvenirĭ plăcute din țara faraonilor.

Al tĕŭ frate I.

CUZA VODĂ

$^{8}/_{16}$ MAIU 1878

Vĕzutu-te-am în pace suind scara măririeĭ
Si 'n pace luând calea augustă-a nemurireĭ,
O! scump amic, Domn mare, o! nume cu splendoare
Sădit pe miriade de libere ogoare!

O clipă apărut-aĭ în plaiul vecinicieĭ
Și vecinice marĭ fapte lăsat-aĭ Românieĭ,
Nălțând din părăsire antica-ĭ demnitate
Prin magica *Unire* și sacra *Libertate*.

Ca norul plin de mană ce trece și revarsă
O ploae roditoare pe brazda care 'ĭ arsă,
Și stând apoĭ de-oparte, în urma luĭ privește
Cum brazda se deschide și câmpul înflorește,

Așa și tu din ceruri aĭ dulcea mîngăere
Să vezĭ a țăriĭ tale frumoasă re'nviere,
Tu ce-aĭ stêrpit cu sceptrul, unealtă de rodire,
Din suflete și câmpurĭ sămința de șerbire,

Acum te odihnește gustând eterna pace
In taina maiestoasă a morțiĭ care tace,
Lăsând o lume 'ntreagă la Tine să gândească
Ș'a ta legendă, *Cuza!* cu falā s'o rostească...

Sunt nume destinate, ca numele tĕŭ mare,
Să stee neclintite pe-a Timpuluĭ hotare
Și vecinic să rĕspândă o falnică lumină
Pe seculiĭ ce 'n umbră, trecĕnd, li se închină

V. Alexandri.

CA SĂ PLÎNGEM

MUMĂ... ŞI TATĂ

I

Ca-hu! Ca-hu! Ca-hu—Ca-hu! se auzi la uşă tuşind c'un fel de horcăială, c'o flegmă care fierbea în pieptul luĭ...

Şi abia se ţinea pe picioare. Ochiĭ îĭ ieraŭ umflaţĭ de nesomn, cu viţe sângeróse, cu pleopele învineţite şi roşiĭ la încadratura ochiuluĭ, umflate şi fără neam de geană.

Nasul de-un roş care bătea în vînăt căta pleoştit către buza de sus, de pe care se coboraŭ în jos mustăţile bălane afumate de tutun.

Pe obraz şi subt bărbie avea o mulţime de semne din tăieturĭ de briciŭ.

Haina luĭ, o redingotă albastră o dată, iar acum roasă, de o coloare nehotărâtă, pătată de grăsime şi de noroiŭ, părea a fi de 'mprumut, aşa iera de largă, făcêndu-ĭ umbletul şi maĭ lălâŭ.

Pantaloniĭ, strîmţĭ de crăpaŭ pe picióreie luĭ grase, cârpiţĭ în nenumĕrate locurĭ, scurtaţĭ prin vecînică rĕsfrângere, lăsaŭ să se vadă încălţămintea care nu iera nicĭ gheată, nicĭ cismă... Fără doar şi poate, generosul donator tăiase carâmbiĭ ca să le facă alte căpute şi dase pe cele invalide luĭ Nache Bărboiu.

Şi după toate cele-l'alte maĭ purta şi „joben“ mĕ rog... Atât numaĭ că data venireĭ pe lume a acestuĭ nenorocit „joben“ trebuia să se fi urcat la cel puţin două părţĭ din vêrsta luĭ Nache şi acest cetăţean independent numĕra 45 de anĭ.

Cahu-cahu! Cahu-hu!... maĭ tuşi Nache şi începu să dea cu pumnul în uşă...

Iĭ veni încă o ameţélă fulgerătoare şi se lungi paralel cu pragul, bodogănind înjurăturĭ.

Iera cam pe la 8 de dimineaţă, într'o zi neguroasă, cu frig umed.

Intr'o parte a uliţeĭ se ridica un lung morman de omĕt murdar, de cea-l'altă parte numaĭ gropĭ pline cu apă în care plutiaŭ bucăţĭ de ghiaţă. Pe „trotuar“ noroiŭ.

Casa, înaintea căreia se oprise Nache, iera pitică, cu uşa la drum, c'o singură fereastră mare împărţită în vr'o 16 ochiurĭ micĭ de geam. Maĭ 'nainte trebuia să fi fost prăvălie, cârciumă.

Dupĕ bătăile în uşă ale luĭ Nache şi dupĕ teatrala sa cădere, s'auzi un glas slab în casă întrebând: cine-ĭ?

Iar dupĕ câte-va clipe uşa se deschise.

O femee slabă, naltă, părând şi maĭ deşirată în fusta ce atârna pe dênsa, se ivi tremurând de frig.

Vĕzênd pe Nache, îşĭ împreună mânile cu degete osoase şi pe chipul eĭ se zugrăvi durerea cea maĭ adâncă, iar ochiĭ i se umplură de lacrimĭ... Iar? îşĭ zise ea şi începu să'l strige cu milă: Nache, Nache, pentru Dumnezeŭ... scólă...

Dar Nache grohăi numaĭ şi nu se mişcâ.

Atuncĭ femeea închise uşa. Dupĕ puţin ieşi în stradă şi încercâ să ridice pe Nache. Iera greŭ însă, cât iera de gras şi apoĭ, şi în nesimţirea beţieĭ.

Din întîmplare, trecu un lucrător.

— Mĕ rog dumitale, ajută-mĕ să duc pe bărbatu-meŭ în casă... I-a venit rĕŭ şi... a căzut.

Peste câte-va momente Nache se afla în patul luĭ, iar biata femee se necăjia să-l desbrace.

II

Odaia e mărişóră, cu treĭ paturĭ de scândurĭ aşternute cu velinţe. Cuprinde o masă de lemn acoperită c'o faţă de stambă, vr'o patru scaune de lemn de brad şi o oglindă a căreia apă cam bate în albăstriŭ.

E sărăcia, dar şi curăţenie mare, datorită silinţelor acesteĭ femeĭ, care, se vedea c'a fost deprinsă cu ceva maĭ bine.

Şi într'adevĕr, Nache Bărboiu fusese negustor, ţinuse cârciumă şi-ĭ mersese bine într'o vreme.

Dar, de când se înregimentâ om de partid, cu înalta menire de-a ciomăgi la alegerĭ, începu să se deprindă cu bĕutura fórte cu bielşug dată de generoasele administraţiĭ comunală şi poliţienească.

Şi, deprins de la alţiĭ să bea, începu să bea şi din pivniţa luĭ, fiind muşteriul luĭ cel maĭ harnic.

Find-că nu punea nimic însă în cecmegea, căzu, şi numaĭ mulţămită hărniciеĭ neveste luĭ, o femee de casă cu multă minte, maĭ putea să aibă un biet culcuş curăţel şi călduţ, în vreme de iarnă...

Mare povară era însă pe sufletul aceste biete fiinţĭ.

La durerile ce-ĭ pricinuia bărbatul, prin viaţa ce ducea şi prin bătăile ce-ĭ da foarte des, apoĭ nicĭ singura mângâiere: copiiĭ, nu-ĭ fusese lăsată.

Patru îngropase... şi acuma... cel din urmă, Ionel, un băeţaş drăguţ şi deştept, era bolnav prăpădit...

Cum sfârşi de îngrijit pe Nache, crăpâ puţin uşa odăiţeĭ din fund, în care era grămădit tot ce-ĭ rĕmăsese maĭ bun,—şi cătâ în lăuntru cu neodihnă, cu îngrijare.

Odăiţa îmbrăcată numaĭ în velinţe era ca un cuib de zîne, pentru biata mamă. Intr'un pat de fier, care strălucea de albeţea cearşafurilor, dormea copilaşul.... Dormia somnul agitat al frigurilor, cu faţa aprinsă, cu gura deschisă, ale căreia buze se mişcaŭ din când în când, arse de căldura lăuntrică.

La căpătêiul mititeluluĭ staŭ pe o masă de tablă mică şi rotundă, portocale, lămâĭ, pesmeţĭ, rahat şi alviţă...

Din toată sărăcia eĭ, maĭ vînzênd un ouşor, maĭ vînzênd duoĭ-treĭ, puĭ pe cât da Dumnezeŭ, alerga şi cumpĕra luĭ Ionel ce-ĭ părea maĭ bun.

Dar unde s'atingea bietul copil de vre una din bunătăţile ce-ĭ aducea mă-sa? Cu ochiĭ par'c'ar fi mâncat tot; punea mâna pe câte ceva, ducea la gură şi le punea înapoĭ pe masă... oftând.

Iar oftatul luĭ Ionel rĕsuna dureros în inima eĭ de mamă şi lacrimile o podideaŭ adese orĭ.

Aducea ea, când pe móşa Safta, când pe baba Leanca ba să'l tragă pe copil, ba să-ĭ descânte. Intr'o zi aduse şi un moş care scria frigurile...

In zadar, că par'că tot ce făcea, pentru pietre făcea.

Şi Doamne fereşte nu primia s'aducă doctor, de care-ĭ era teamă ca de păcat.

Tocmaĭ către seară, în ziua aceea, Nache se deşteptâ... Copiluluĭ îĭ iera maĭ rĕŭ... Se sbătea, mititelul, şi sufla greŭ... Cerea apă, mereŭ apă şi de ce bea maĭ mult şi maĭ mult cerea... Cerea şi par'că nu avea cunoştinţă de ce făcea...

— Năchiţă dragă, ni se prăpădeşte copilul, ni se pierde Ionel... şopti cu lacrimĭ biata mumă către Nache, care căta la dênsa cu ochiĭ umflaţĭ de somn, cu chipul buhăit, cu aer idioţit.

— Iaca istoria draculuĭ! respunse el! 'Mĭ-a dat de la poliţie 20 de francĭ, ştiĭ, pentru campanie... Avem cu ce'l îngropa.

Când auzi, biata femee, vorba luĭ din urmă, îngălbeni; par'că o trăsni un fulger din cer. Rĕceala, nesimţirea bărbatuluĭ eĭ n'o cunoscuse aşa de tare până în ziua aceea.

— Doamne din cer, grăi ea apoĭ... Nu 'ţĭ e milă de carnea şi de sângele tĕŭ?

— Iaca istoria draculuĭ, na! fireşte că 'mĭ-e milă... Dar ce-o să-ĭ fac? O să-ĭ vîr viaţa pe gât cu cinzecu, orĭ cu litru? aş pricepe cu cinzecu orĭ cu litru, vadra de roşu de la nea Cristu...

Femeea se lăsâ pe un scaun maĭ mult moartă de groază... Bărbatul eĭ era un nebun, un ticălos în afară de legile fireĭ.

Atuncĭ Ionel se ridicâ în sus şi strigâ: mor! mamă, mor!...

Muma sări şi alergâ de'l cuprinse 'n braţe; tatăl păru că se maĭ desmeticeşte şi-o scânteie de milă şi de îngrijare par'că licări pe faţa şi 'n ochiĭ luĭ de beţiv.

— Năchiţă, moare Ionel, n'auzĭ tu?

— Moare? făcu el cu nehotărîre... Eĭ, iacă alerg la doctoru primar... Heĭ, las, că mĕ cunoaşte el... Ne cunoaştem de la alegerĭ.

Şi ieşi c'un rîs mândru.

Copilul se maĭ linişti puţin, dar dupĕ un sfert de ceas intrâ în agonie, chin dureros, sbuciumător,—luptă puternică între rĕul lăsat în voia luĭ şi viaţa plină de tărie a unuĭ corp voinic...

Pe la vr'o unsprezece din noapte o lovitură violentă în uşă. Uşa cedâ ciocnireĭ şi corpul unuĭ om se rostogoli în odaie gemênd... în timp ce o duhoare de vin stătut umplu aierul.

Muma alergâ... Era Nache...

— Doftor! ce doftor.... Iera la întrunire. Fireşte... Interesele naţieĭ... Puah! Da, interesele naţieĭ şi din interesele naţieĭ... iese 20 de leĭ de la poliţie... Puah!... Maĭ iese şi de la primărie... Puah!...

Femeea îşĭ încrucişâ braţele pe piept, mută, nemişcată de durere şi de revoltă...

Auzi însă un strigăt al copiluluĭ şi alergâ la dânsul... Il pipăi, îl apucă în braţe: iera mort...

Dădu şi ea un ţipĕt de desnădejde, de groază,—ţipĕt nebun,—când mintea pare că s'afundă într'un haos, când simţirea încetează d'a vibra, când omul încetează d'a fi ca spirit... şi pare că nu maĭ există ca trup...

O! dacă şi viaţa ar putea adese orĭ să sboare cu acest suprem strigăt al durereĭ fără marginĭ!..

Şi 'n timp ce viaţa copiluluĭ sburase, iar muma stă căzută în nesimţire, tatăl cânta:

D'aşĭ ajunge pân' la tómnă
Leliţă Ioană....

Şi apoĭ mormăia:

Fireşte... interesele naţieĭ.., şi din interesele naţieĭ iese 20 de leuţĭ de la poliţie... He! He!... cunoaştem noĭ... Puah!...

Rădulescu-Niger

Bolintin, 1891, Ianuarie

EXPOZIŢIA UNIVERSALĂ DIN 1889

SECŢIUNEA ROMÂNA

Am anunţat cititorilor noştri apariţiunea unuĭ prea frumos şi interesant volum, datorit neobosituluĭ preşedinte şi organisator al secţiuneĭ nóstre, la Exposiţia Universală de acum duoĭ anĭ la Paris.

Cititoriĭ noştri cunosc cu prisosinţă ostenelele, stăruinţa şi sacrificiile făcute de Prinţul George Bibescu şi d'aceia chiar ne abţinem a le maĭ repeta.

Pentru azĭ, ne facem o deosebită plăcere a reproduce una din ilustraţiile care împodobesc darea de seamă, despre care am vorbit. Ilustraţia reprezintă cârciuma românească şi puţul cu cumpănă carĭ aŭ figurat pe câmpiile luĭ Marte.

Uvrajul se află de vênzare la toate librăriile din Capitală.

Induioşat de-un glas de-argint
Ş'un plînset de chitară,

Iar din ferestrele subţirĭ
Tăiate 'ntr'o bucată
Resare gingaş, visător,
Un chip frumos de fată.

Cu ochĭ adâncĭ ca două mărĭ
Scrutează codrul verde
In care glasul fermecat
Tremurător se perde...

Peste privazurĭ trup curat
Şi mlădios 'şĭ-apleacă
S'asculte cântecul duios
Ce sufletu-ĭ înneacă.

Şi 'nmărmureşte 'n lóc, zărind
Poet cu plete 'n umerĭ
Plutind pe limpede izvor
Ce pietrele îĭ numerĭ.

Cu mâinĭ de-artist desmiardă el
Chitară cu cincĭ strune
Ce ştiŭ atât de uimitor
Gândirile-ĭ a spune;

In apa clară 'şĭ scaldă lin
O voce şi maĭ clară
Ce fuge 'n unda de izvor
Şi'n plânset de chitară

Uimind o lume din poveştĭ
Ce stă ca să admire
Cântarea-ĭ plină de durerĭ
Şi plină de vorbire.

Iar când o clipă a tăcut
Să'nceap' al doilea cântec,
Se'nchegă 'n codru şoşoit
De parcă-ĭ un descântec:

Se 'ntreabă 'ncet privighetorĭ
De unde-aşa cuplete
Ce ele n'aŭ maĭ auzit
La cântăreţĭ cu plete,

Şi-şĭ pleacă frunţile 'n izvor
Copaciĭ de pe malurĭ,
Să prind'o notă ce-a rĕmas
Rătăcitoare 'n valurĭ...

Iar pietre vechĭ s'aŭ deşteptat
Ş'alunecă la vale
Pe urma cântuluĭ duios
Ce le-a împlut de jale.

⁂

De-odat' alt cânt, tremurător,
Şoptitul amuţeşte
Şi liniştit purtat de vênt
El astfel glăsueşte:

— „O, cântăreţ cu glas de-argint
„Şi 'n umerĭ negre plete,
„In vecĭ iubit şi iubitor,
„Fermecător de fete...

„Opreşte-o clipă mersul tĕŭ
„Şi cântu-ţĭ întrerupe,
„Să-ţĭ spun povestea ce-ĭ cânta
„Când strunele-ţĭ s'or rupe:

„A fost odată—'ncepe rar,—
„A fost ca nicĭ-odată,
„Din neamurĭ marĭ împărăteştĭ
„O prea frumoasă fată.

„De frumuseţea sa orbit
„Era şi mândrul Soare,
„Iar luna palidă părea
„O lampă călătoare;

„De voluptatea eĭ cădeaŭ
„Toţĭ ângeri 'n ispită,
„De 'şĭ-ar fi dat viaţă, tot,
„Pe-o oară fericită...

„Şi mulţĭ feciorĭ de împăraţĭ,
„Frumoşĭ şi cu avere,
„Veneaŭ din ţărĭ ce nu maĭ ştiŭ,
„Soţie a o cere.

„Cĭ ea curînd îĭ depărta
„Nădejdĭ să nu îĭ lese—
„Că n'avea grija nimĕruĭ
„Şi ce era să-ĭ pese?

„Dar într'o zi un glas de-argint
„Iĭ tremurâ 'n ureche,
„Iar inima îĭ murmurâ
„Că 'şĭ-a găsit pereche.

„O, blând poet!...
„Dar las'aicĭ
„Să curm astă poveste
„Şi-mĭ spune drept de 'ţĭ-a plăcut:
„Cumva frumoasă este?“

⁂

Nepăsător 'şĭ 'ndreaptă el
Inspre palat privirea
Să vadă fata de 'mpărat
Ce i-a cerşit iubirea.

Şi trăgănat, respunde clar,
In murmur de chitară,
Trezind copaciĭ de pe mal
Ce'n apă se uitară:

FEŢI FRUMOŞI

POVESTE

I

In taina bolţilor adâncĭ
De mândri teĭ în floare
Zăcea palatul de cristal,
Copil căzut din soare.

Şi maiestos şi'nnalţă 'n sus
Lungĭ turnurĭ sclipitoare
Ce-ascultă mândriĭ cîntăreţĭ
Şi murmur de izvoare.

Deodat' din creştet până'n tălpĭ
Plăcut se înfioară

FOIŢA ZIARULUI „ADEVERUL“

71

CHARLES MEROUVEL

MORŢI ŞI VII

IV

George Davidson

Pepe era de sigur un specimen foarte frumos al raseĭ negre şi bicepşiĭ sĕĭ ar fi pus pe gândurĭ pe luptătoriĭ din bâlciul de la Neuilly în baracele cele maĭ vestite.

Ceea ce te izbea însă maĭ mult la colosul acesta era aerul de supunere cu care încerca să apuce înaintea dorinţelor stăpânuluĭ.

Stăpânul sĕŭ luâ de pe biroŭ o scrisoare, o întoarse şi pe o parte şi pe alta, se uită la stampilă şi rupse plicul.

Purta adresa:

Domnuluĭ George Davidson, la castelul Teilor, Courbevoie—Seina.

Şi în colţul stâng, în litere marĭ subliniate: Francia.

Venea din America.

George Davidson, fiind-că negreşit că aşa se chema streinul, o citi cu nepăsare şi o puse imediat iar pe biroŭ.

Scrisoarea coprindea numaĭ aceste câte-va liniĭ laconice dar foarte expresive, pe carĭ le traducem din englezeşte:

„Scumpe Domnule,

„Vĕ înştiinţăm că prin presenta vĕ deschidem, după cum aţĭ dorit, un credit nelimitat la băncile Rotşild fraţĭ din Paris şi din Londra. Ne lăsăm la discreţia d-tale în ce priveşte cifra sumelor pe carĭ le poţĭ lua chiar de la primirea acesteia.

„Interesaţiĭ sunt înştiinţaţĭ.

„Tot la ordinile D-tale.

Devotaţiĭ D-tale

„William Turner şi comp.“

„New-York, 25 Martie 1887“

Davidson nicĭ nu zâmbi măcar când citi scrisoarea aceasta.

Insă când o vĕzu p'a doua, nu maĭ fu aşa de leneş şi nepăsător.

Rupse iute plicul şi citi cu adevĕrată lăcomie:

Scumpe George,

„Mĕ bucur foarte mult aflând că încă trăeşti. Tăcerea ta aşa de îndelungată mĕ mâhnise adevĕrat, maĭ întâĭ fiind-că mĕ făcea să cred că m'aĭ uitat şi apoĭ fiind-că mĕ temeam că ţi s'a întâmplat vr'o nenorocire.

„Sunt încântat că ştiŭ că eştĭ sănătos şi că afacerile tale aŭ înflorit maĭ mult de cât te aşteptaĭ.

„Auzisem despre vânzarea Teilor, însă nu ştiam că tu eştĭ cumpĕrătorul şi numele de George Davidson nu'mĭ spunea nimic. Când l'am auzit, am crezut că e vorba de vreun American cum sunt atâţia în Paris.

„Aştept vizita ta cu nerăbdare, însă maĭ înainte mĕ grăbesc să'ţĭ daŭ pe scurt câte-va deslușirĭ carĭ te interesează.

„De cincĭsprezece anĭ de când m'aĭ însărcinat să lichidez moştenirea tatăluĭ tĕŭ, voisem să'ţĭ scriŭ, însă nimenĭ nu ştia adresa ta. Periseşĭ ca o umbră, fără să laşĭ nicĭ o urmă. Am trebuit să respect voinţa ta. Scrisorile tale anunţaŭ o ură cumplită pe tot ce aĭ părăsit, un suflet acrit.... Ce'ţĭ lipsea însă? Aveaĭ tot ce'ţĭ trebuia: veselie, putere, sănătate. Te am cunoscut plin de vervă şi de îndemn. Imĭ aduc şi acum aminte de serile noastre din vechiul cartier Latin. Averea ta era de ajuns pentru ca să'ţĭ asigure independenţa.

„Bietul tatăl tĕŭ te adora... Şi tu aĭ plecat... Ne-aĭ părăsit, pe noĭ prieteniĭ tĕĭ, pe dânsul care te avea numaĭ pe tine, ţi-aĭ părăsit ţara ta.... ca să ajungĭ ce? Un cetăţean american!

„Se vede că uraĭ prea mult tot ce lăsaĭ înapoia ta!

„Fuga ta, fiind-că iuţeala cu care aĭ plecat semăna cu o fugă, n'a fost streină de moartea grăbită a tatăluĭ tĕŭ.

„Se mâhnise cumplit şi nu spunea nimĕnuĭ. Semănaţĭ amândoĭ, dârjĭ şi unu şi altu şi ascunzêndu-vĕ necazurile, măcar să pierițĭ înăbuşindu-le în voĭ.

„Acum te întorcĭ.

„Asta'ĭ maĭ de căpetenie, să uităm trecutul nefast.

„Fiind-că te interesezĭ de Domnişoara Charnay, cel puţin, aşa mi se pare că pricep din întrebările tale, îţĭ voiŭ spune că chiar acum a ieşit din biroul meŭ. Tu ştiĭ că am onoarea să fiŭ notarul sĕŭ.

„Este şi azĭ tot aşa cum ţi-o descriam în ultima mea scrisoare d'acum cincĭsprezece anĭ şi maĭ bine.

„Aceĭ cincĭsprezece anĭ aŭ trecut peste capul sĕŭ fără să lase nicĭ o cută. Numaĭ, pĕrul sĕŭ care odinioară era *cendré*, azĭ e blond cu nuanţe de argint. Obrazul sĕŭ nu avea trebuinţă de pudră pentru a'şĭ păstra nealterabila dulceaţă pe care i-o cunoştĭ. Figura'ĭ suavă se face maĭ încântătoare cu timpul. Iţĭ spun drept că nu pot s'o vĕd fără să nu mĕ impresionez. De când o cunosc, şi eram pe atuncĭ în studiul unchiuluĭ meŭ, D. Hardouin, care a ajuns pe urmă al meŭ, întâia oară când am vĕzut'o cu bunica sa, ducesa de la Roche-Villars, nu'mĭ aduc aminte s'o fi vĕzut zâmbind. Nicĭ chiar măritişul nu a descruntat-o. Pare maĭ tristă de cât orĭ când, cu cât trec aniĭ. Ar zice cine-va că sufletul sĕŭ e atins de o boală incurabilă după cum alte naturĭ sunt mâncate de un cancer saŭ aŭ vr'o durere d'acelea ascunse care nu iartă. Nu are copiĭ şi dacă vom crede gura lumiĭ nu'ĭ nicĭ de cum fericită în căsnicia eĭ. Se vorbeşte chiar de o despărţire. Insfârşit ea nu se plânge nicĭ odată. O vĕd numaĭ pentru afacerile sale carĭ sunt încurcate. Averea eĭ este dintre acele carĭ nu se maĭ isprăvesc, însă bărbatul sĕŭ, contele de Vaunoise, este un risipitor de mâna întâia.

„Ea ar putea să se împotrivească, să nu'l lase să'ĭ mănânce averea.

„Il lasă însă.

„Ş'apoĭ are multă vreme încă să toace paralele.

„Averea e prea mare. Tot ce poate face e ca s'o ciuntească şi d. Hardouin, unchiul meŭ, i-a pus cu contractul de căsătorie, o botniţă grozavă.

„Se vorbeşte de amante, de curse, de noptĭ de orgie saŭ de joc, de toate viţiurile la modă însfârşit.

„In momentul de faţă se zice că face nebuniĭ pentru o dănţuitoare, o Italiancă, care atrage tot Parisul la Eden, un teatru de care n'aĭ auzit nicĭ odată vorbindu-se fiind că nu exista pe când eraĭ tu p'acĭ.

(Va urma)

— „De vreĭ să ştiĭ povestea ta
„Frumoasă dacă este,
„Mĕ lasă dar să-ţĭ spun şi eŭ
„Acum, altă poveste.

„A fost odată 'n zi de Maĭ
„Şi 'n resărit de soare,
„Găsit în florile ce plâng
„Cu lacrămĭ sclipitoare,

„Strein copil făr'de părinţĭ
„Şi făr'de mângâere,
„Dormind în perne de căpşunĭ
„Şi 'n braţe de durere...

„Se scurse vremea liniştit
„Cum curge-acum izvorul,
„Creştea copilul pe vĕzut
„Cum creşte 'n peptu-ţĭ dorul...

„Privighetorĭ îl desmierdaŭ
„In nopţile de vară,
„Iar zile 'ntregĭ se 'nduioşa
„De plânset de chitară;

„Şi tot crescu înstreinat,
„Avĕnd pe oamenĭ ură,
„Cântând pe strune şi din piept
„Iubirea de natură;

„Iar fete multe de 'mpărat,
„Frumoase şi avute,
„Fugeaŭ din case părinteştĭ
„Cântările-ĭ s'asculte.

„Ci el uşor se depărta
„In urmă-ĭ să le lese,
„Că de femeile de-acum
„De ce era să-ĭ pese?

„O, ânger blând...
„Dar las'aicĭ
„Să curm astă poveste
„Şi-mĭ spune drept de 'ţĭ-a plăcut:
„Cumva frumoasă este?"

Ea duce-o mână către sîn
Şi alta către tâmple,
Iar sufletu-ĭ de-adâncĭ durerĭ
Nemĕsurat se împle.

Şi'n glas mişcat, sfâşietor,
Rĕspunde înnecată:
— „Ah! făt-frumos cu glas de-argint,
„Chitară fermecată,

„Nu-ţĭ fuse milă să ucizĭ
„Un gingaş vis de fată —
„Aşa viaţă de copil
„Ş'o dragoste curată?

„Ci scris mĭ-a fost să împlinesc
„Blestemul sfinteĭ Vinerĭ,
„Să-mĭ sfarăm visul cel maĭ scump
„Şi aniĭ ceĭ maĭ tinerĭ!..."

Şi 'ntr'un oftat care jelea
Iubirea cea maĭ sfântă,
Păşeşte pragul de argint
Şi'n aier se avêntă.

. . . .

El tot cântând, fără să vrea
I se 'nmuiase glasul,
Iar spre palatul de cristal
Işĭ îndreptase pasul.

De sub fereastră o vĕzu
Prin aier când pornise
Şi tremurând o aştepta
Cu braţele deschise.

Dar, vaĭ! chitara s'a sfărmat,
S'aŭ rupt câteşĭ cincĭ strune
Ce'n ţipĕt lung, nemângâiat,
Fac codrul să răsune;

Şi-l strâng izvoarele 'ngrijit
Şi-l duc la lumĭ pe valurĭ,
De plâng cu capetele 'n piept
Bătrânĭ copacĭ pe malurĭ,

Iar cântăreţiĭ cu aripĭ
Inghit un rîs şăgalnic
Ca să culeag' un cântec trist,
Sfâşietor de jalnic.

— „Nu-ţĭ pară reŭ..." încearcă ea
Să-l mângâe pe dînsul,
Căcĭ vede bine ce-a făcut
Şi cum 'l-înneacă plînsul —

„Nu-ţĭ pară reŭ, ci de voeştĭ
„S'arăţĭ că ţiĭ la mine,
„Haĭ să-ţĭ maĭ spun povestea mea,
„S'o ştiĭ cum se cuvine..."

El zice 'ncet, ca sugrumat,
Coprins de-o jale-adâncă
Pe care vorba de poveştĭ
A maĭ sporit-o încă:

— „Ah, ştiŭ povestea-ţĭ pe derost
„Şi veşnic ţĭ-o voiŭ spune...
„S'a stins tot focu-mĭ de artist
„Şi-atâta'mĭ maĭ rĕmâne!"

Eugen Vaian.

VARIETATE ŞTIINŢIFICĂ

SINUCIDERI CIUDATE

De mutte orĭ, când dăm seama despre statistica municipală facem să se bage de seamă cifra umflată, mereŭ crescêndă a sinucidereĭ, acel trist simptom de bĕtrîneţe socială, acea boală parazitară a orĭcăreĭ civilizaţiĭ. Ce cauze poate să aibă o creştere aşa de progresivă a morţiĭ voluntare, care nu maĭ cruţă nicĭ o vîrstă, nicĭ un sex, nicĭ o condiţie socială? Mizeria, jocul de cărţĭ şi alcoolul sunt ceĭ treĭ factorĭ aĭ sinucidereĭ ceĭ maĭ adeseorĭ în cauze.

Contagiunea nervoasă, saŭ prin *imitaţie*, este *processus* prin care sinuciderea tinde ca să se propage, din ce în ce maĭ mult, întocmaĭ cu o epidemie mare. Propagarea aceasta este paralelă cu creşterea neîncetată a iritabilităţiĭ mintale, hereditară saŭ câştigată.

Automatismul hereditățiĭ se regăseşte lesne, în condiţiile oarbe pe carĭ le afectează sinuciderea! Intr'o aceiaşĭ familie, tot la aceiaşĭ vîrstă şi tot într'acelaş feĭ se produce moartea voluntară fatală şi maniacă. Insă, chiar în sinuciderea chibzuită, modul de realizare poate să varieze la infinit, după condiţiile materiale şi sociale: soldaţiĭ se pun cu burta pe ţeava puştĭ şi 'şĭ trag glonţul; financiariĭ îşĭ zboară crieriĭ; ţăraniĭ se spînzur; femeile se 'neacă orĭ se asfixiază cu mangal; ciobaniĭ se sugrum; birjariĭ se spânzur; cerşetoriĭ se 'neacă; hypohondriaciĭ se lasă să moară de foame, etc.... Englezul îşĭ tae gîtul; Irlandezul se otrăveşte; Parizianul se asfixiază cu oxidul de carbon; Italianul s'asvîrle dintr'un loc nalt.

Intr'un memoriŭ recent, publicat de *Analele medico-psihologice*, doctorul P. Moreau, din Tours, a relatat un numĕr oare care de sinucicerĭ ciudate, plămădite maĭ dinainte, cu rafinare, de indivizĭ adesea cu mintea sănătoasă. Anarhistul Lingg, din Chicago, şĭ-a pus în gură un cartuş de dinamită ca să scape de o osândire la moarte. Un Chinez s'a spînzurat cu picioarele în jos. Un sublocotenent de artilerie şi un subşef artificiar se sinucid cu tunul, puţine lunĭ unu după altul! Trebue băgat de seamă că, în modul profesional de moarte voluntară, imitaţia e de regulă, maĭ cu seamă când ziarele aŭ relatat amănunţit procedeul întrebuinţat.

Esquirol făcuse de multă vreme observaţia că frizeriĭ îşĭ tae gîtul cu briciul; cizmariĭ îşĭ spintecă burta cu cuţitul, gravoriĭ se izbesc în piept cu dalta cu care sapă, pe când spălătoresele se otrăvesc cu potasă.

E prea primejdios a povesti, în faţa unuĭ copil saŭ a uneĭ persoane cu mintea uşoară, peripeţiile uneĭ sinucidert. Un copil de 12 anĭ, auzind de moartea voluntară a unuĭ lucrător, care 'şĭ trăsese în cap un glonţ cu un tun d'acelea micile de aramă carĭ slujesc de jucăriĭ copiilor, zise, în faţa părinţilor sĕĭ: „Iaca! asta'ĭ o idee! am să fac şi eŭ ca dînsul!" Peste câte-va zile fu găsit mort, înpuşcat cu un tun mic-jucărie, şi lăsase chiar o hârtie în care spunea că se omorîse el de bună voe.

Iĭ vine greŭ cuĭ-va să crează sinuciderile ciudate relatate de doctorul Moreau: metalurgist care se zdrobeşte cu ilăul; fierarul care 'şĭ sparge capul cu nicovala; student în medicină care 'şĭ smulge inima cu scalpelul; pălărier care 'şĭ înfundă până la gât o pălărie de mătase fórte strimtă; lady nobilă care se arde de vie puindu'şĭ singură foc capotuluĭ de pe dênsa. Aci intrăm în domeniul nebunieĭ curate şi ciudăţenia sinuciderilor se explică destul de bine prin incoherenţa delirului nenorociţilor alienaţĭ. Istoria luĭ Mihel Lovat, cismarul veneţian, care s'a rĕstignit singur pe faţada caseĭ luĭ e culmea nebunieĭ, împreună cu aceea a unuĭ alt alienat călugĕr care se ghilotinează singur. Se vĕd alţĭ nenorociţĭ carĭ se sinucid cu cleşte roşit în foc, carĭ s'aruncă în cuptórele de copt pâinea saŭ carĭ se ung cu gaz şi 'şĭ pun foc.

Cea ce face să se înţelégă în parte morţile acestea ciudate, este starea de insensibilitate care însoţeşte cele maĭ multe nevropatiĭ şi ajută ast-fel pe nebunĭ ca să înfrunte fără să se vaete barbaria chinurilor voluntare cele maĭ cumplite. In ziua de 29 Decembrie 1887, în timpul uneĭ reprezentaţiĭ în teatrul din Cartagena, un spectator din stalul I se sinucise introducêndu'şĭ în gură un cartuş explosibil. Capul sări în miĭ de bucăţele, rănind la cap şi la mâinĭ pe o fată care şedea lângă sinucis. Afară chiar de nebunia confirmată numaĭ o idee fixă e în stare să susţie curajul şi să aducă anestezia? Cine nu ştie cum se duceaŭ martiriĭ creştinĭ la locul unde trebuiaŭ să moară, cu zîmbetul pe buze şi cu bucuria în ochĭ. Credinţa 'ĭ făcea nesimţitorĭ.

Inainte de descoperirea chloroformuluĭ hirurgiĭ vedeaŭ adese orĭ, pe operaţiĭ lor, aţîţaţĭ de o exaltaţie de amor-propriŭ saŭ de o religiositate rară azĭ, carĭ nu ţipaŭ, nu se văetaŭ nicĭ chiar în cele maĭ crude suferinţe operatoriĭ. E adevĕrat că, dupĕ Percy, natura îşĭ rĕzbuna, de obiceiŭ. Comprimată fiind, durerea căşuna mórtea operaţilor, din care pricină hirurgiĭ ajunseseră să se roage de bolnavĭ ca să ţipe, dupe cum mamosul se rógă de femeia care face ca să ţipe.

Dr. E. Monin

CONVORBIRĬ INTIME

Academicianul francez, dar maĭ bine numit, poetul cel maĭ popular printre pleiada de poeţĭ iluştri contimporanĭ,— François Coppée, — ca maĭ toţĭ cugetătoriĭ şi sentimentaliĭ adâncĭ, fuge de zgomotul uliţelor strălucit luminate şi pe care se desfăşoară cea maĭ febrilă mişcare a furnicaruluĭ omenesc. Une-orĭ, mulţimea şi vuĭetul, supĕră pe ceĭ carĭ poartă tot-d'auna cu eĭ culmile suverane ale cugetăreĭ şi delicateţea fină şi liniştită a sensibilităţeĭ.

„Je m'en vais, ces jours-là, vers les tristes banlieues".

Poetul îşĭ îndreaptă paşiĭ către uliţele mărginaşe, adormite sub paza singurătăţeĭ, ca nişte azilurĭ triste şi tăcute.

Şi iată-mĕ, sub sugestia versuluĭ de maĭ sus, simplu dar dulce, îndreptându-mĭ paşiĭ şi eŭ către mahalale depărtate ale oraşuluĭ, în asfinţitul uneĭ frumoase zile de Septembrie.

Soarele se stinge ca un ochiŭ frumos într'o agonie uşoară şi liniştită; pe crengile salcâmilor din curţĭ, unele frunze aŭ îngălbenit de timpuriŭ, iar pe turla clopotniţeĭ un cârd de ciorĭ se apropie, cu ţipete stridente, ca nişte avan-garde trimise de toamnă.

E destul atuncĭ să zăreştĭ, în cadrul uneĭ ferestre, un chip de femeie, pentru ca, subt farmecul melancolic al acestuĭ amurg tomnatic, umblând singur, întovărăşit numaĭ de fumul uneĭ ţigărĭ aromatice, să începĭ a cugeta la cea maĭ dulce şi adâncă problemă a simţireĭ omeneştĭ: iubirea.

Iubirea!... „*Il y a dans certains mots, que nous employons ordinairement, un ressort caché qui tout à coup les ouvre jusqu'au fond, nous les explique dans leur intimité exceptionelle: puis le mot se replie, reprend sa forme banale et roule insignifiant, usé par l'habitude et le machinal. L'amour est un de ces mots-là*".

Alphonse Daudet are dreptate. Nicĭ un cuvênt nu s'a banalizat maĭ mult în limbagiul ordinar ca cuvêntul iubire. Cu toate aceste, orĭ cât e de banal, de întrebuinţat, de ridicul une-orĭ, el are încă asupră-ne o impresie puternică, o magie ameţitoare. De ce? Un psicholog mare ne-spune: nu cuvêntul banal, ci înţelesul său ne mişcă, ne turbură şi ne stăpâneşte.

A iubi!... (verb de conjugarea IV-a [illegible] zice un glumeţ) a iubi... (cel maĭ seri[illegible] act din drama vieţeĭ, poate).

S'a scris atât de mult asupra amorul[illegible] maĭ ales în literatură, în cât campan[illegible] criticilor contra poeţilor modernĭ ce cân[illegible] amorul era, până maĭ deunăzĭ, de o m[illegible]nie aspră până la nedreptate.

Cum sunt însă sigur că iubiţiĭ meĭ [illegible]titorĭ sunt departe de a fi din familia celor criticĭ, le voiŭ înşirui maĭ la va[illegible] câte-va din reflecsiile mele intime, note cu creionul pe o pagină de carnet, în a[illegible] preumblare singuratică:

Amorul e dulce în limba cea mĭ barbară.

***

Figura uneĭ femeĭ frumoase e cel maĭ ideal peisagiŭ al sufletuĭ.

***

Ura este câte-odată cel maĭ sincer stil al iubireĭ.

***

Cele maĭ multe femeĭ sûnt păpşĭ, ceĭ maĭ mulţĭ bărbaţĭ: copiĭ, cele maĭ multe iubirĭ: jocurĭ.

***

Ceĭ carĭ se iubesc nu se înşală. Gelozia este neîncrederea celor carĭ nu iubesc.

***

Cartea iubireĭ se citeşte lângă lampa iluziilor.

***

Natura a făcut un tabloŭ frumos: cerul; o tragedie urîtă: viaţa şi o muzică dulce: iubirea.

***

Orĭ-ce femeie poate să facă un om fericit; dar nu orĭ-ce om pote să facă o femeie fericită.

. . . .

Inopta. Felinarele rarĭ licăreaŭ ca nişte ochĭ somnoroşĭ în întunericul sumbru al uliţeĭ; în vreme ce luna, ivindu se dupĕ dunga unuĭ nor subţire, părea ca o candelă fumegândă luminând cărări[illegible] unuĭ pustiŭ albastru.

Traian Demetescu

Lista de subscripţiune pentru ridicarea unuĭ monument naţional în oraşul Ploeştĭ, spre amintire vitejilor vînătorĭ din Batalionu al II, căzuţĭ în rezboiul din 1877(78).

D. Petre Mihail	25	leĭ
D. St. Iulian	5	"
I. Ardeleanu fost serg. major	2	50
Alex. V. Beldimanŭ	20	"
I. Berberianu	10	"
Un Român de viţă veche	5	"
Iacob Fĕtu	20	"
Doamna E. C.	5	"
G. Iamandi	10	"
Dr. George Mileticĭ	10	"
(Va urma) Total	112	50

Liga pentru Unitatea de cultură a Românilor

Lista de subscripţie a ziaruluĭ *Adevĕrul*:

Ziarul Adevĕrul	*100 leĭ*
Al. V. Beldimanŭ	*40 "*
D. Panaite Donicĭ	*70 "*
D. Anton Borneanu ing	*20 "*
D. G. Francisc (Bacăŭ)	*3 "*
D. Barbu Nicolae prof.	*100 "*
Petre Mihail	*5 leĭ*
Preotul Chiriac Bidoianu	*20 "*
Gheorghe Pitiş prof.	*30 "*
D. I. Ardeleanu fost serg. maj.	*2.50*
D. D. Marinescu-Bragadir	*200 "*
Un român de viţă veche	*5 "*
A. C.	*2 "*
Iacob Fătu	*50 "*
I. Berberianu	*10 "*
P. Bancotescu	*5 "*
D-na E. C.	*15 "*
Iorgu D. H. Ioan	*22.50*
Ghiţă Stoenescu	*10 "*
V. Secăreanu	*5 "*
(Va urma)	*Total leĭ 715.00*

Redacţia şi Administraţia ziaruluĭ *Adevĕrul* s'aŭ mutat în localul tipografieĭ Thoma Basilescu, Bulevardul Elisabeta Nr. 111, (Casa Dr. Steiner) colţul strădeĭ Brezoianu.

INFORMAŢIUNI

Aflăm cu siguranţă că d. Dimitrie Alexandrescu, simpaticul deputat al colegiuluĭ II de Iaşĭ, a renunţat definitiv la funcţiunea de procuror la Casaţie, pe care ĭ-o oferise guvernul.

—✱—

Relaţiile dintre concentraţĭ şi D. Carp s'aŭ înăsprit din noŭ cu totul.

—✱—

Ierĭ s'a depus pe biuroul Camereĭ raportul general asupra bugetuluĭ.

Precum se ştie, raportor e d. C. C. Arion.

—✱—

Cestiunea alegereĭ d-luĭ Andreĭ Popovicĭ va veni la ordinea zileĭ tocmaĭ Lunĭ saŭ Marţĭ.

D. Tzoni, raportorul comisiuneĭ de verificare, n'a depus încă raportul sĕŭ.

—✱—

Camera a votat indigenatul d-luĭ C. Daudun-des-Périères, fost director al penitenciarelor.

—✱—

Administraţia ziaruluĭ *Adevĕrul*, pentru a putea reduce cu 25 la sută preţul publicaţiunilor, a renunţat cu desăvârşire la serviciul *Agenţieĭ Havas* precum şi celor-l'alţĭ agenţĭ de publicitate şi anunţă pe numeroşiĭ sĕĭ cititorĭ şi'n special pe D-niĭ comercianţĭ şi industriaşĭ, că în viitor anunţurile, inserţiile şi reclamele se primesc numaĭ la Administraţie.

Bucurescĭ. — Tipografia Thoma Basilescu, Bulevardul Elisabeta, 111.